

Notat til Folketingets Europaudvalg

Dato
27. februar 2024

Rådsmøde (energi) den 4. marts 2024

Dagsorden	Side
3. Rådshenstilling om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas, KOM(2024) 101 - <i>Vedtagelse</i>	2

3. Rådshenstilling om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas

KOM(2024) 101

Nyt notat

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 27. februar 2024 fremsat en ikke-bindende rådshenstilling om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas. Henstillingen følger op på tidligere nødforordninger om reduktion af gasefterspørgslen, hvoraf nugældende nødforordning udløber den 31. marts 2024.

Rådshenstillingen indeholder en konkret anbefaling til, at medlemsstaterne bestræber sig på at tilvejebringe foranstaltninger til at reducere gasefterspørgslen på mindst 15 pct. Formålet med rådshenstillingen er at sikre EU's gasforsynings sikkerhed i en situation, hvor der fortsat vil være usikkerhed om forsyningssituationen i EU frem mod de kommende vintersæsoner. Medlemsstaterne har fuld autonomi og fleksibilitet i forhold til at vælge, hvilke tiltag der anvendes til at reducere gasforbruget.

Rådshenstillingen vil ikke medføre lovgivningsmæssige konsekvenser, men vil, såfremt anbefalingen følges, kunne få samfundsmæssige og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, idet reduktionstiltag vil have en effekt på samfundet som sådan. Danmark forventes dog at leve op til det anbefalede reduktionsmål på 15 pct.

Regeringen finder, at den fortsatte usikkerhed om udviklingen af situationen på energiområdet, understreger vigtigheden af at forberede EU tilstrækkeligt på et scenarie, hvor den kommende vinter kan byde på knaphed i gasforsyningerne. Ud fra et solidaritetsprincip er regeringen generelt positiv over for rådshenstillingen.

Det belgiske formandskab har lagt op til, at rådshenstillingen skal vedtages på energirådsmødet den 4. marts 2023.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen har den 27. februar 2024 fremsat en ikke-bindende rådshenstilling om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas. Rådshenstillingen er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194(2) og 292, hvorefter Rådet kan vedtage anbefalinger på baggrund af forslag fra Kommissionen.

Henstillingen er fremsat i forlængelse af tidligere nødforordninger om reduktion af gasefterspørgslen. Den 5. august 2022 vedtog Rådet for første gang en nødforordning til koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas. Forordningen blev vedtaget med hjemmel i TEUF, artikel 122, stk. 1, der giver Rådet mulighed for på forslag af Kommissionen at vedtage foranstaltninger, der er afpasset efter den økonomiske situation, især hvis der opstår forsyningssvækkelser med

hensyn til visse produkter, navnlig på energiområdet. Rådsforordningen blev vedtaget som led i Kommissionens "vinterberedskabspakke" af 20. juli 2022. Vinterberedskabspakken havde fokus på at styrke Europas parathed, resiliens og beredskabs håndtering i lyset af de fortsatte udfordringer for EU's forsyningssikkerhed.

Rådet vedtog den 28. marts 2023 en etårig forlængelse af nødforordningen gældende for perioden 1. april 2023 til 31. marts 2024.

Det belgiske formandskab har sat rådshenstillingen på dagsordenen for energirådsmødet den 4. marts 2023 til vedtagelse.

3. Formål og indhold

Formålet med rådshenstillingen er at sikre EU's gasforsyningssikkerhed i en situation, hvor der kan opstå alvorlige udfordringer for gasforsyningen. En reduktion af efterspørgslen efter gas vil også bidrage til at sikre et tilstrækkeligt udbud og sænke energipriserne til gavn for forbrugerne i EU.

Anbefaling

Medlemsstaterne anbefales at gøre deres yderste for at reducere deres nationale gasforbrug med mindst 15 pct. sammenlignet med deres gennemsnitlige gasforbrug i en referenceperiode fra 1. april 2017 til 31. marts 2022. Anbefalingen står til at udløbe oktober 2025.

Valgfrihed fsva. reduktionstiltag

Medlemsstaterne kan frit vælge de reduktionstiltag, som de finder er passende og nødvendige for at reducere efterspørgslen efter gas. Tiltagene anbefales at være klart definerede, transparente, forholdsmæssige, ikke-diskriminerende og kontrollerbare. Tiltagene må ikke forvride konkurrencen eller den effektive funktion af det indre gasmarked og må derudover ikke bringe forsyningssikkerheden i fare.

Medlemsstaterne anbefales at prioritere tiltag, der berører ikke-beskyttede kunder ud fra objektive og gennemsigtige kriterier. Disse kriterier omfatter: a) virkningen af en afbrydelse på de forsyningskæder, der er kritiske for samfundet, b) mulige negative virkninger i andre medlemsstater, herunder kritiske forsyningskæder, c) potentielle langvarige skader på industrianlæg og d) mulighederne for at reducere forbruget og substituere produkter i EU.

Koordinering og monitorering

Medlemsstaterne anbefales at sikre nødvendig koordinering af reduktionstiltagene.

Medlemsstaterne anbefales at monitorere gennemførelsen af de nationale gasreduktionstiltag og rapportere gasforbruget mindst hver anden måned til Kommissionen via Eurostat og ikke senere end den 15. dag i den efterfølgende måned. Gaskoordinationsgruppen anbefales at assistere Kommissionen i forhold til monitoreringen.

Rapporteringen af det nationale gasforbrug anbefales at blive inddelt efter sektorer, navnlig 1) input til elektricitets- og varmegenerering, 2) industri og 3) private og tertiære forbrugere.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, da der er tale om en rådshenstilling.

5. Nærhedsprincippet

Da der er tale om en ikke-bindende rådshenstilling, er nærhedsprincippet ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Forslaget berører ikke gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Rådshenstillingen vil ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser, da der er tale om en ikke-bindende anbefaling. Det kan dog ikke udelukkes, at en frivillig indførelse af nye reduktionstiltag vil kræve ændringer i love eller bekendtgørelser.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

[Anbefalingen om rapportering hver måned om reduktionstiltag i gasforbruget og revision af nationale nødforsyningsplaner kan have administrative konsekvenser for de berørte myndigheder, såfremt anbefalingen følges – om end administrationen har begrænset omfang. Det bemærkes, at statslige merudgifter som følge af EU-sager holdes inden for ressortministeriets egne rammer, *jf. budgetvejledningens punkt 2.4.1.*]

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Rådshenstillingen kan have samfundsøkonomiske konsekvenser for Danmark, såfremt anbefalingen følges. De høje gaspriser i specielt 2022 har medført en nedgang i det danske gasforbrug, der især skyldes konvertering til andre energiformer. Dette forventes sammen med initiativer i "Klimaaftale om grøn strøm og varme" at bidrage til en reduktion af det danske gasforbrug. Dertil kommer, at det er muligt at indregne den danske biogasproduktion som reduktion, da den grønne gas fortrænger fossil gas. Selv om anden halvdel af 2023 viser en stigning i gasforbruget, sammenlignet med samme periode i 2022, forventes Danmark at kunne efterleve reduktionsmålet på 15 pct.

Foreløbigt viser indberetningerne fra EU-medlemsstaterne, at reduktionsmålet for indværende periode vil blive nået. Fra april 2023 til og med december 2023 er der opnået en samlet reduktion i gasforbruget i EU på ca. 17 pct.

Anbefalingen til fortsatte reduktioner i gasforbruget kan bidrage til at afværge en situation, hvor der kan ske afbrydelse af ikke-beskyttede kunder i tilfælde af, at det betydelige fald i gasleverancerne til EU fra Rusland ikke kan erstattes af anden gas, herunder særligt flydende naturgas (LNG). Kommissionen har i oktober 2023 henvist til, at ledningsgas og LNG fra Rusland udgør ca. 15 pct. af EU's samlede gasimport.

Fra oktober 2022 har Danmark fået en ny forsyningsvej fra Norge via Baltic Pipe. Denne forbindelse giver øget fleksibilitet for direkte indkøb af gas til danske kunder. Den europæiske forsyningsikkerhed er dog stadig presset på grund af det markante fald i gasleverancer fra Rusland, og fordi transitaftalerne om transport af russisk gas via Ukraine udløber den 31. december i år. Efter sabotagen af Nord Stream-gasledningerne og lukningen for import via Yamal-ledningen til Polen, transporteres knap halvdelen af den russiske gas til EU via Ukraine. På det europæiske marked vil der derfor fortsat være risiko for at skulle afbryde ikke-beskyttede gaskunder, såfremt de beskyttede gaskunders forbrug ikke kan dækkes, og såfremt der ikke opnås tilstrækkelige besparelser – enten ved regulering eller blot pga. prissignalet.

Rådshenstillingen forventes dog ikke at medføre samfundsøkonomiske omkostninger for Danmark, idet Danmark forventes at kunne leve op til reduktionsmålet med nuværende initiativer. Der vil derfor ikke være behov for potentielt at pålægge bestemte sektorer at skulle foretage yderligere reduktioner i gasforbruget, nye investeringer eller tilsvarende, såfremt man vælger at følge anbefalingen. Forværres forsyningsituationen igen, og reduktionen af gasforbruget på europæisk niveau ikke bibeholdes, forventer bl.a. Det Internationale Energiagentur (IEA), Kommissionen og Energistyrelsen utilstrækkelig lagerfyldning og hurtig lagertømning den kommende vinter. Dette kan stille de europæiske lande i en meget sårbar situation, hvis der bliver udfordringer i gasleverancerne især i slutningen af vinteren 24/25. Dette scenarie forventes at medføre stigende gaspriser, mulige udfordringer for den danske forsyning og vil derfor kunne få samfundsøkonomiske konsekvenser, såfremt anbefalingen følges.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Der kan blive tale om forskellige konsekvenser for erhvervslivet, såfremt man vælger at følge anbefalingen og afhængigt af, hvilke tiltag der i så fald anvendes til at reducere gasforbruget, samt hvordan markedet og gaspriserne udvikler sig. En omstilling til bl.a. andre brændselstyper og produktion kan medføre øgede administrative og finansielle byrder. Det er ifm. Energistyrelsens dialog med de store ikke-beskyttede gaskunder blevet kortlagt, at flere større virksomheder har påbegyndt langsigtede energieffektiviseringstiltag og omstillinger til el. Som følge af høje gaspriser i 2022 har en stor del af virksomhederne i en periode omstillet til andre brændsler, primært olie og såkaldt Liquefied Petroleum Gas (LPG). Nogle virksomheder er stadig bundet af leveringskontrakter på fx LPG, men de fleste virksomheder, der lavede midlertidige brændselsskift, anvender ledningsgas igen.

Flere virksomheder anvender hybride løsninger, hvor de har mulighed for at skifte til og fra gas alt efter markedets prissignaler. De store virksomheders omstilling til særligt olie og LPG har været en stor kilde til de danske gasreduktioner i 2022 og ind i 2023, men i takt med faldende gaspriser er mange virksomheder skiftet tilbage til gas igen. Særligt er gasforbruget i el- og fjernvarmesektoren steget og har i 2023 været tilbage på et niveau tilsvarende Energistyrelsens forventninger før energikrisen.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Rådshenstillingen kan, hvis anbefalingen følges, have positiv betydning for forsynings sikkerheden i Danmark, da anbefalingen har til hensigt at sikre, at der ikke opstår knaphed på gas i EU, særligt i vinteren 2024/2025.

8. Høring

Sagen er ikke sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke kendskab til medlemsstaternes endelige holdninger til rådshenstillingen. Det forventes dog, at en stor gruppe af medlemsstaterne ud fra et solidaritetshensyn vil støtte vedtagelsen af rådshenstillingen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ser generelt positivt på rådshenstillingen. Den aktuelle energisituation i EU understreger fortsat vigtigheden af, at EU og medlemsstaterne forbereder sig tilstrækkeligt og sikrer sig bedst muligt mod en potentiel gasforsynings sikkerhedskrise. Gasforsyningsknaphed vil ikke alene påvirke forsynings sikkerheden i Europa, men vil også have en betydelig indvirkning på EU's samlede økonomi. Således vil danske virksomheder, der eksempelvis er afhængige af tyske leverancer, potentielt kunne blive ramt hårdt af en gasforsyningskrise i Tyskland, ligesom dansk eksport forventes at kunne blive berørt heraf.

Regeringen finder derudover, at det er væsentligt, at det fortsat alene er naturgas – og ikke grønne gasser som f.eks. biogas – der er omfattet af anbefalingen til en reduktionsandel på mindst 15 pct., da grønne gasser er vedvarende energikilder og af den grund indgår i Kommissionens REPowerEU-plan som et tiltag, der skal gøre EU uafhængig af russiske fossile brændsler. Det indre marked for grønne gasser er desuden endnu ikke fuldt udbygget, hvorfor den danske produktion af grønne gasser i form af biogas endnu ikke i tilstrækkeligt omfang og ud fra et forsyningsmæssigt perspektiv kan komme andre lande til gode.

Regeringen finder, at det fortsat er vigtigt at fastholde rådshenstillingens fleksibilitet for medlemsstaterne til at vælge, hvilke tiltag der potentielt anvendes ifm. efterlevelse af anbefalingen og giver mest mening i forhold til at efterleve anbefalingen og reducere gasforbruget nationalt.

Regeringen finder det desuden positivt, at anbefalingen står til at udløbe i oktober 2025 med implementeringen af energieffektivitetsdirektivet, da dette direktiv ventes at medføre strukturelle reduktioner i efterspørgslen efter gas.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Rådets forordning (EU) 2022/1369 af 5. august 2022 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas blev den 22. juli 2022 forelagt skriftligt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg.

Rådets forordning (EU) 2023/706 af 28. marts 2023 om koordinerede foranstaltninger til reduktion af efterspørgslen efter gas blev den 23. marts 2023 forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg.